BECKY CHAMBERSOVÁ

S POKOROU A NADĚJÍ

HOST

BECKY CHAMBERSOVÁ

S POKOROU A NADĚJÍ

PŘELOŽILA LUCIE BREGANTOVÁ

HOST 2021

To Be Taught, If Fortunate
Copyright © Becky Chambers, 2019
The Work was first published in the English language by Hodder & Stoughton
The right of Becky Chambers to be identified as the Author of the Work has been asserted by her in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988
Translation © Lucie Bregantová, 2021
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2021
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-0769-6 (PDF)
ISBN 978-80-275-0770-2 (ePUB)
ISBN 978-80-275-0771-9 (MobiPocket)

EMILY,
KTERÁ TO ČÍST
NEMUSÍ, ALE NAVEDLA
MĚ NA SPRÁVNOU
MYŠLENKU.

PROSÍM,
PŘEČTĚTE SI TO

Pokud jste nečetli nic z toho, co posíláme domů, přečtěte si alespoň tohle. Žádám to s plným vědomím, že tento požadavek je v přímém rozporu s tím, čemu v hloubi duše věřím. Ve zprávách z naší mise píšeme o vědě, a to je zdaleka to nejdůležitější. Moje posádka a já jsme až na druhém místě. Možná na třetím.

I přesto však na tom, jestli tuhle zprávu někdo najde, dost záleží.

Nemusíte spěchat. Bude trvat čtrnáct let, než tenhle soubor doputuje na Zemi, a pokud budeme mít štěstí a někdo si ho hned přečte a odpoví, budeme na odpověď čekat dalších čtrnáct let. Takže ačkoli nemůžeme čekat věčně, je naléhavost této zprávy — stejně jako spousty jiných věcí při cestách do vesmíru — relativní.

Asi byste mohli přeskočit rovnou na konec. Nebyli byste první ani poslední a popravdě právě tam předkládáme tu část, která se vás týká nejvíc. A možná, pokud už víte, kdo jsme a čemu se věnujeme — pokud jste třeba jedním z těch, kdo nás sem vyslali —, to můžete udělat a pořád budete chápat, o co jde. Ovšem i pokud je to tak, myslím si, že vysvětlení naší žádosti je důležité. Jsem samozřejmě předpojatá, a to hned dvakrát — nejenže je tahle zpráva o mně a mé posádce, ale jsme vědci. Vysvětlování je naší podstatou.

Už je to padesát let, co jsme opustili Zemi, a já nevím, ke koho očím či uším tahle zpráva doputuje. Vím, jak moc se svět může změnit během délky jednoho života. Cíle se proměňují a vzpomínky zamlžují. Taky nevím, kolik toho zrovna vy víte o vesmíru za naší domovskou planetou. Možná jste jedni z těch erudovaných, o nichž jsem se už zmiňovala, co dokážou odvykládat historii letů do vesmíru ještě líp než já a sdílejí s námi společné cíle. Nebo jste

možná někdo, kdo žije mimo moji bublinu. Možná je pro vás tohle všechno nové. Když použiju slova jako „exoplaneta“ nebo „červený trpaslík“, víte, o čem mluvím? Tohle není žádný test, a pokud vám takové pojmy nic neříkají, rozhodně vás nebudu soudit. Naopak, k vám chci promlouvat stejně jako ke svým kolegům — a možná dokonce víc. Pokud svou otázku položím jen těm, s nimiž od začátku souhlasím, s nimiž už teď sdílím společný sen a jazyk, pak vlastně nemá cenu se ptát.

Z toho důvodu se budu snažit mluvit jak k odborníkům, tak k laikům. Taky považuju za důležité začít od začátku, abych objasnila kontext naší situace. Pochybuju, že to, co napíšu, bude objektivní. Téměř jistě si budu protiřečit.

Slibuju, že budu mluvit pravdu.

Jmenuji se Ariadne O’Neillová a jsem letecká inženýrka na palubě vesmírného plavidla Merian vyslaného KOH. Další členové posádky jsou specialisté mise Elena Quesada-Cruzová, Jack Vo a Chikondi Daka. Jsme součástí programu Lawki, což je široký ekologický průzkum exoplanet — tedy planet, které neobíhají kolem našeho slunce —, na nichž by se mohl vyskytovat život. Naše mise (Lawki 6) se soustředí na čtyři obyvatelné světy na oběžné dráze červeného trpaslíka Zhenyi (BA-921): ledový měsíc Aecor a terestrické planety Mirabilis, Opera a Votum. V současné době pobýváme na povrchu poslední zmiňované.

Narodila jsem se v Cascadii 13. července 2081. Toho dne to bylo padesát pět let, osm měsíců a devět dní od chvíle, kdy byl člověk naposledy ve vesmíru. Byla jsem dvoustá čtvrtá osoba, která se tam vrátila, konkrétně v rámci šesté extrasolární posádky. Píšu vám s nadějí, že nebudeme poslední.

AECOR
(A ZEMĚ)

Nikdy jsem nepoznala Zemi v době, kdy si nebyla vědoma života ve vesmíru. Sonda Cetus nabrala vzorky plné bakterií z gejzírů Jupiterova měsíce Evropa dvacet devět let před mým narozením a první fotografie zkamenělých členovců z Marsu dorazily, když byli moji rodiče ještě na obchodce. Nevím, jaké to bylo v těch předchozích osamělých letech, kdy jsme Zemi ve vesmíru viděli jako osamocené útočiště, oázu ve vesmírné poušti. Tak trochu si přeju, abych to bývala zažila. Kéž bych mohla být u toho, když Cetus odvysílal první pozitivní výsledky. Kéž bych vám mohla říct, jaké to bylo, být v jednom z těch starých velínů, ve vývojové laboratoři nebo v newsroomu a dozvídat se společně se zbytkem planety, že náš uzoučký pohled na svět je velkolepě rozmetán. Ovšem na začátku mého života, jen o tři dekády později, byl mimozemský život všeobecně známá věc, každé dítě ho bralo jako samozřejmost. Lidem se nedá upřít, že jsou přizpůsobiví.

Další přání: ráda bych vám řekla, že jsem vždycky chtěla být kosmonautka. To by byl mnohem lepší příběh, že? Někteří mí kolegové to tvrdit mohou a taky to dělají. Celý život rozpohybovaný pohledem na Saturnovy prstence skrze pouliční teleskop nebo zuřivé odhodlání probuzené při pohledu na první rozmazané snímky modro-zelené exoplanety poseté oblaky. Já žádnou takovou inspiraci nezažila. Když dorazily fotografie z vesmírného teleskopu Tarter, byly mi čtyři roky, a dokonce si pamatuju, jak mi je rodiče ukazovali. Matka si mě posadila na klín a položila přede mě tablet. Hlas měla zastřený úžasem a pevně mě držela.

„Podívej, broučku," hlesla. „To je planeta, co obíhá jinou hvězdu. Má vzduch a oceány stejně jako my."

To, co jsem řekla, už se dávno ztratilo v čase a ve vláknech vzpomínek, ale jasně si vybavuju svou naprostou lhostejnost. Ten obrázek byl nudný, a přestože zpráva s ním spojená byla nová a víceméně zajímavá, byly mi přeci jen čtyři roky. Nové a víceméně zajímavé věci tvořily asi devadesát procent mého dne, patřilo k nim všechno od růstu stroupku přes animák, co jsem ještě neviděla, až po nečekanou příchuť džusu u oběda. Je těžké připisovat hodnotu objevům, když jste ještě neodhalili parametry reality. A tak jsem významnost prvního fotografického potvrzení obyvatelné exoplanety nedocenila. Předpokládám, že každé dětství je plné slepých předpokladů.

Moji rodiče měli byt na dvanáctém podlaží v bytovém komplexu nad řekou Fraser. Zní to líp, než jaké to ve skutečnosti bylo. Neznala jsem nic než městskou džungli a nejdostupnější příroda pro mě byly hydroponické květináče na našem stísněném balkoně, kde otec pěstoval zeleninu k večeři. Hydroponické květináče mají do opravdové přírody daleko, ale i ony představují ekosystém. Celé hodiny jsem sedávala v horkém městském vzduchu a fascinovaně pozorovala hmyz, který taky přitahovalo všechno zelené a rostoucí. Ti brouci byli malý zázrak — úžasné maličké nestvůry naprosto nezapadající mezi okolní bloky betonu, droboučká stvoření, co se objevila jakoby kouzlem a patřila na místa mnohem divočejší než do otcových květináčů s kapiemi. Byly tam brouci a včely, pavouci a housenky. Pozorovala jsem, jak poletují a přelézají z listu na list. Nechávala jsem si je lézt po dlani. Žasla jsem nad tím, jak si něco tak maličkatého našlo cestu na místo, které se zdá nemožně vysoko i mně, tajuplné obryni obývající stejný prostor. Prožívali

svá vlastní dramata, měli své vlastní cíle. Nepotřebovali mě tak, jak by mě potřeboval třeba pes nebo zlatá rybička. A právě tu nezávislost, tu naprostou oddělenost od světa lidí, jsem na nich milovala nejvíc.

Některý hmyz se v jistém smyslu rodí dvakrát. Nejdřív naklade vajíčko. Vajíčka jsou pro většinu druhů na Zemi daností a pro větší zvířata, která se takto rozmnožují, je to snadná záležitost. Vajíčko pukne, vylíhne se mládě — třeba kachna — a nijak zvlášť se od rodičů neliší. Kachňátko je pořád jasně rozpoznatelná kachna. Vyroste, začnou s ním cloumat hormony a přijde o to rozkošné chmýří, ale plave, kolébá se a zobe. U hmyzu je tenhle proces složitější. Z vajíčka vyleze larva, my ji známe jako housenku. Tohle stvoření má nohy, orgány a ústa — všechno, co živý tvor potřebuje. Je skvěle vybavené na svůj současný úkol, což je sežrat všechno v dohledu a pokusit se skrýt před predátory. Leze a jí a leze a jí a leze a jí, až s tím jednoho dne přestane. Najde větev nebo list. Zabalí se do ochranné sítě z proteinu. A pak se stane něco neuvěřitelného: rozpustí se. Housenka se rozloží na organickou hmotu a neporušených nechá pouhých pár částí. Během několika týdnů se hmota znovu spojí a vytvoří naprosto jinou formu. Jakmile je nové tělo hotové, nastane druhé líhnutí, z nějž vzejde stvoření tak odlišné od předchozího stadia, že pokud jste nebyli svědky proměny, došli byste k naprosto pochopitelnému závěru, že housenka a můra jsou dva odlišné druhy.

Obyvatelné exoplanety mě tehdy nezajímaly, ale proměny ano. Proměnlivost formy mi vždycky připadala jako něco krásného.